

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 31.7.2012.
COM(2012) 433 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Būvniecības nozares un tās uzņēmumu ilgtspējīgas konkurētspējas stratēģija

{SWD(2012) 236 final}

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Būvniecības nozares un tās uzņēmumu ilgtspējīgas konkurētspējas stratēģija

1. IEVADS

Būvniecības nozarei ir būtiska nozīme Eiropas ekonomikā. Tā veido gandrīz 10 % no IKP un nodrošina 20 miljonus darba vietu, lielākoties mikrouzņēmumos un mazos uzņēmumos. Būvniecība ir arī nozare, kura izmanto visvairāk starpproduktu (izejvielas, ķīmiskās vielas, elektriskās un elektroniskās ierīces u. c.) un saistīto pakalpojumu. Tā kā minētā nozare ir ekonomiski nozīmīga, tās darbības rezultāti var būtiski ietekmēt ekonomikas attīstību kopumā.

Būvniecības darbu kvalitāte arī tieši iespaido eiropiešu dzīves kvalitāti. Turklāt ēku energoefektivitāte un resursefektivitāte ražošanā, pārvadājumos un produktu izmantojumā ēku būvniecībai un infrastruktūras izveidei būtiski ietekmē arī tādas jomas kā enerģētika, klimata pārmaiņas un vide.

Līdz ar to būvniecības uzņēmumu konkurētspēja ir būtiska ne vien no izaugsmes un nodarbinātības viedokļa kopumā, bet arī lai nodrošinātu nozares ilgtspēju.

Nozare varētu būtiski veicināt jaunu darba vietu izveidi¹, palielinot aktivitāti tādās daudzsoļos jomās kā ēku renovācija un infrastruktūras atjaunošana, lai ar piemērotas politikas atbalstu palielinātu pieprasījumu, kā arī veicinātu ieguldījumus. Tāpēc būvniecības nozare ir nozīmīga, īstenojot stratēģiju “Eiropa 2020” jeb Eiropas gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes stratēģiju. Turklāt Komisijas paziņojumā par “Enerģētikas ceļvedi 2050. gadam”² ir minēts, ka augstākai energoefektivitātei jaunās un esošās ēkās ir liela nozīme ES energosistēmas pārveidošanā.

Ilgtermiņīgas būvniecības nozarei ir būtiska nozīme ES ilgtermiņa mērķa sasniegšanā attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu par 80-95 %. Saskaņā ar Ceļvedi virzībai uz konkurētspējīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni 2050. gadā³ izmaksu ziņā lietderīgs būvniecības nozares ieguldījums būtu samazinājums par aptuveni 40–50 % 2030. gadā un par apmēram 90 % 2050. gadā. Tāpat šai nozarei ir liela nozīme attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām un noturību pret cilvēka izraisītām vai dabas katastrofām, veicinot ilgtermiņa ieguldījumus, lai nodrošinātos pret katastrofām.

Tomēr būvniecības nozare saskaras ar tādām strukturālām problēmām kā prasmīgu darbinieku trūkums daudzos uzņēmumos, nozares zemā popularitāte jauniešu vidū, kuri darba apstākļu dēļ nelabprāt strādā būvniecībā, ierobežotas iespējas inovācijas jomā un nedeklarēta nodarbinātība. Vispārinot šīs nozares pašreizējo situāciju varētu raksturot ar trijiem pamatelementiem.

¹ Saskaņā ar aplēsēm līdz 2020. gadam minētajā nozarē varētu izveidot 275 000 jaunu darba vietu. CEDEFOP “Prasmes, pieprasījums un piedāvājums” 2010., 96. lpp. – http://www.cedefop.europa.eu/en/Files/3052_en.pdf.

² COM(2011) 885/2.

³ COM(2011) 112.

Pirmkārt, būvniecība ir viena no nozarēm, kuru visnopietnāk skārusi finanšu un ekonomikas krīze (celtniecības un infrastruktūras izveides darbu apjoms laikā no 2008. gada janvāra līdz 2011. gada novembrim ES-27 valstīs samazinājās par 16 %⁴). Otrkārt, konkurētspējīgāki kļūst arī uzņēmumi, kas neatrodas Eiropā, — to nozīme pieaug ne vien starptautiskajos tirgos, bet arī iekšējā tirgū, īpaši infrastruktūras projektu jomā. Šāda ārējā konkurence ne vienmēr ir taisnīga; ES uzņēmumiem bieži rodas daudz lielākas izmaksas nekā uzņēmumiem no trešajām valstīm. Visbeidzot, enerģētikas un vides jautājumi ir radījuši jaunu dinamiku uzņēmumu vidū un sekmējuši dažādas publiskā sektora iniciatīvas, kas ir kļuvušas par būtiskiem faktoriem tirgus konkurencē. Būvniecības uzņēmumi jau ir panākuši ievērojamu progresu, taču, lai sasniegtu ES klimata, enerģētikas un vides mērķus, būs nepieciešamas būtiskas izmaiņas, kuru ieviešanu nozarei būs grūti uzņemties bez piemērota politiska atbalsta.

Šajā paziņojumā ir uzskaitītas galvenās problēmas, ar kurām nozare saskaras šobrīd un saskarsies līdz 2020. gadam saistībā ar ieguldījumiem, cilvēkkapitālu, prasībām vides jomā, tirgu reglamentēšanu un pieeju tiem, kā arī piedāvātas iniciatīvas nozares atbalstam. Īstermiņā kā reakcija uz krīzi tiek uzsvērtā nepieciešamība atbalstīt izaugsmi un nodarbinātību būvniecības nozarē. Ilgtermiņā problēmas, ar kurām nozare saskaras, būs risināmas, izmantojot saskaņotu un koordinētu pieeju Eiropas līmenī, lai uzlabotu vērtību ķēdes darbību, konkrētāk, slēdzot privātā un publiskā sektora brīvprātīgas partnerības un vajadzības gadījumā pieņemot atbilstošu tiesisko regulējumu.

2. PAŠREIZĒJĀ SITUĀCIJA UN GALVENĀS PROBLĒMAS

Darbību daudzveidība katrā būvniecības nozares sektorā rada kontrastējošu realitāti attiecībā uz sociālekonomiskiem, organizatoriskiem, kultūras un tehnoloģijas jautājumiem un pielāgošanos jauniem noteikumiem un tirgus iespējām.

Pastāv globālas problēmas, kas vidējā termiņā var izrādīties noturīgas izaugsmes katalizatori, taču atbilstoši pasākumi jāveic jau tagad. Tas varētu veicināt tādu pakalpojumu izstrādi, kuru mērķis ir risināt problēmas saistībā ar veselību un drošību, energoefektivitāti, ekoloģisko būvniecību, noturību pret katastrofām, iekšējo klimatu, otrreizēju izmantošanu/atjaunošanu/pārstrādi un atbilstošiem projektiem. Ja šīs problēmas tiks atbilstoši risinātas, tās var pavērt jaunas tirgus iespējas.

2.1. Vispārīgs makroekonomikas konteksts

Būvniecības nozari ir nopietni skārusi **finanšu krīze**, kuras dēļ ir ievērojami samazinājies pieprasījums, jo īpaši privātajā tirgū, bet arī citos tirgos, piemēram, infrastruktūras tirgū. Dažādās dalībvalstīs tendences ir atšķirīgas. Dažās valstīs viens no izšķirošajiem faktoriem, kas ievērojami samazināja nozares darbību, bija “mājokļu tirgus burbuļa” pārsprāgšana⁵. Citās valstīs nozari īpaši negatīvi ietekmēja kredītu tirgus sarūkšana. Krīzes dēļ noteiktie publisko izdevumu ierobežojumi arī turpmāk radīs spiedienu uz ieguldījumiem infrastruktūras darbos.

Dažas valstis, reaģējot uz krīzi, ir ieguldījušas līdzekļus **stimulu paketēs**, piemēram, veicot sākotnējus ieguldījumus infrastruktūras projektos, pazeminot PVN likmi jaunu ēku celtniecībai un/vai renovācijai, nosakot preferenciālas procentu likmes hipotekārajiem

⁴ Eurostat paziņojums preseī 169/2011, 2011. gada 17. novembris.

⁵ Piemēram, ražošanas indekss, kas koriģēts pēc darba dienu skaita, laikposmā no 2007. gada 1. ceturkšņa līdz 2011. gada 2. ceturksnim pazeminājās par 49 % Spānijā un par 76 % Īrijā. Avots: Eurostat.

kredītiem u. c. Tomēr ilgstoša ietekme uz nozares konkurētspēju ir tikai tām pieejām, kurās ietverti pasākumi, kas vērsti uz prasmju pilnveidošanu un kvalifikācijas paaugstināšanu, inovāciju un ekoloģisku ekonomiku. Tas uzsvēr nepieciešamību pēc atbilstoša politikas formulējuma, kas īstermiņā veicinātu izaugsmi un nodarbinātību, bet ilgtermiņā sekmētu būvniecības nozares pārstrukturizēšanu.

2.2. Vērtību ķēdes darbība

ES būvniecības nozares tirgi un pati nozare ir **izteikti sadrumstaloti**; tajā darbojas daudz mikrouzņēmumu, nozares darbības rezultāti dalībvalstīs ir ļoti atšķirīgi un labas prakses izplatīšana ir samērā apgrūtināta. Labāka vērtību ķēdes integrēšana būtiski palielinātu inovācijas domino efektu sadarbības ietvaros.

Būvlaukumos un zināmā mērā arī būvizstrādājumu ražotnēs arvien izteiktāka kļūs **vajadzība pēc kvalificētiem darbiniekiem**. Līdz 2020. gadam⁶ pensijas vecumu sasniegs liela daļa kvalificētu darbinieku, kopumā vairāk nekā divas trešdaļas būvniecības, ražošanas un pārvaldājumu jomā nodarbināto, kuri arī būs jāaizvieto. Pastāvīgais kvalificēta darbaspēka trūkums, no vienas puses, varētu būt skaidrojams ar nozares zemo popularitāti jauniešu vidū un, otrkārt, ar pieaugošo vajadzību pēc prasmēm, kas atbilst kādai konkrētai kvalifikācijai, kuru izglītības un apmācības sistēmā (kā arī nodarbinātības tirgū) ir grūti nodrošināt. Arī pāreja uz resursefektīvu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni sekmēs būtiskas strukturālas izmaiņas būvniecības nozarē; būs jāveic pielāgojumi un jāprognozē vajadzība pēc prasmēm un zināšanām šajās jomās. Tas īpaši attiecas uz darbaspēka gatavošanu “gandrīz nulles enerģijas ēku” būvēšanai neatkarīgi no tā, vai ēkas ir jaunas vai atjaunotas. Lai apgūtu pamattehnoloģijas un izmantotu elastīgas darba organizācijas praksi, būs nepieciešamas arī izmaiņas saistībā ar prasmēm un kvalifikāciju būvniecības jomā.

Izdevumi pētniecības un inovācijas jomā joprojām ir samērā zemi salīdzinājumā ar nozari kopumā. Tas varētu būt izskaidrojams ar lielo pieprasījumu pēc darbaspēka un to, ka būvniecības uzņēmumi ir ieinteresēti savā darbībā integrēt pieejamos ārējos tehnoloģiskos sasniegumus. Nozare visticamāk nopietnāk pievērsīsies pētniecībai un inovācijai, lai samazinātu izejvielu (piemēram, metālisko un nemetālisko minerālu, ķīmisko vielu un koksnes) patēriņu un saražoto atkritumu lielo daudzumu. Turklāt tiek izstrādāts arvien vairāk materiālu, kurus ir vienkāršāk savākt un izmantot atkārtoti, kā arī tiek izstrādātas sistēmas vai “būvniecības risinājumi”, kas vienkāršo ēku nojaukšanu un materiālu atkārtotu izmantošanu. Šie pasākumi ir saskaņā ar Būvizstrādājumu regulā izklāstītajām jaunajām pamatprasībām attiecībā uz dabas resursu ilgtspējīgu izmantojumu un Izejvielu iniciatīvu (*RMI*), jo tie paredz iespēju izstrādāt labu praksi atkritumu savākšanā un apstrādē, jo īpaši attiecībā uz vērtīgu materiālu reģenerāciju/atkārtotu izmantošanu, un atbalsta ekonomisku iniciatīvu izpēti atkritumu pārstrādes/reģenerācijas jomā. Tomēr ES un valstu iniciatīvām ir jāpaātrina inovatīvo risinājumu un labas prakses ieviešana.

2.3. Ekonomika ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni

Kā paziņots **pārstrādātajā Ēku energoefektivitātes direktīvā**⁷, galvenais uzdevums būvniecības nozarē būs gandrīz nulles enerģijas ēku⁸ ieviešana. Tirgum jāpielāgojas dažu

⁶ CEDEFOP “Prasmes, pieprasījums un piedāvājums” 2010., 93. lpp. – http://www.cedefop.europa.eu/en/Files/3052_en.pdf.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 19. maija Direktīva 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti.

gadu laikā, taču atbalsts ir nepieciešams visiem tirgus dalībniekiem, sākot no publiskajām iestādēm (kam jānodrošina atbilstība divus gadus iepriekš) un beidzot ar būvuzņēmumiem, projektētājiem, attīstītājiem u. c. Pielāgojumi būs nepieciešami arī tādās jomās kā finanšu struktūra, iepirkums, izglītība un tirgvedība.

Lai gan **zema energopatēriņa ēku** skaits pieaug, kritiskā masa vēl nav sasniegta un progress attiecībā uz energoefektivitātes uzlabošanu un atjaunojamās enerģijas avotu ieviešanu ir lēns. Kritiskās masas sasniegšanu varētu sekmēt reglamentējošu noteikumu ieviešana apvienojumā ar atbilstošu fiskālo politiku.

Arī **esošo ēku renovācijas** jomā ir jāpieliek lielākas pūles, lai palielinātu enerģijas ietaupījumus. Turklāt tādu jau esošu ēku skaits, kuras tiek pilnībā atjaunotas, ir visai pieticīgs. Tāpēc Konkurēspējīgas, ilgtspējīgas un drošas enerģētikas stratēģijā⁹, Ceļvedī virzībai uz konkurēspējīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni 2050. gadā¹⁰ un Enerģētikas ceļvedī 2050. gadam¹¹ ir uzsvērtā nepieciešamība pēc rīcības būvniecības jomā, jo īpaši atbalstot ēku renovāciju. Šī pieeja būs jāturpina.

Transporta infrastruktūrai ir ļoti būtiska ietekme uz vidi; šī nozare patērē daudz energoresursu un izejvielu, kā arī rada daudz atkritumu. Infrastruktūras tīkliem ir būtiski jāsekmē Eiropas ilgtspējība.

2.4. Būvniecības uzņēmumu konkurence ES un starptautiskajos tirgos

Konkurenci ES tirgos ir uzlabojusi publiskā iepirkuma direktīvu piemērošana, pakalpojumu direktīvas īstenošana un Eiropas tehniskā dizaina standartu un būvnormatīvu ("Eiropakodi") pieņemšana. Tomēr šajā konkurencē iesaistīto ES uzņēmumu iespējas ne vienmēr ir vienlīdzīgas, jo īpaši gadījumos, kad jākonkurē ar **uzņēmumu, kas neatrodas Eiropā** un līdz ar to bieži vien ir pakļauts mazāk stingrām sociālām un vides prasībām, kā arī saņem atbalstu no valsts. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka ES uzņēmumi un trešo valstu uzņēmumi par publiskajiem līgumiem sacenšas uz vienlīdzīgiem nosacījumiem, neapdraudot ES sasniegumus sociālajā un vides jomā.

Situācija **starptautiskajos tirgos** ir vēl sarežģītāka. Nozare bieži saskaras ne vien ar nopietnām tehniskām problēmām, bet arī ar grūtībām saistībā ar citās valstīs, piemēram, Ķīnā, spēkā esošiem konkurences nosacījumiem, kas ierobežo piekļuvi šo valstu tirgiem. Tomēr, tā kā ir sagaidāms, ka Eiropas būvniecības tirgi augs lēnāk nekā jaunietekmes tirgi, nozarei būs jāizstrādā un jā saglabā izteiktāka globālā perspektīva. ES būvniecības uzņēmumiem ir svarīgi, ka trešās valstis atver savus tirgus, ļaujot arī ES uzņēmumiem iesaistīties konkurencē par līgumiem. ES būtu jāpalielina sava ietekme, lai sarunu ceļā pārliecinātu trešās valstis padarīt to komerciālos un iepirkumu tirgus vēl pieejamākus, izmeklēt iespējamus diskriminējošas iepirkumu prakses gadījumus un sākt konsultācijas ar attiecīgo valsti, lai risinātu strīdus saistībā ar pieeju tirgum.

⁸ Sīkāku informāciju par attiecīgajiem noteikumiem sk. Direktīvas 2010/31/ES 2. panta 2. punktā un 9. pantā.

⁹ COM(2010) 639 galīgā redakcija.

¹⁰ COM(2011) 112 galīgā redakcija.

¹¹ COM(2011) 885 galīgā redakcija.

3. EIROPAS STRATĒGIJA BŪVNICĪBAS NOZARES ILGTSPĒJĪGAI KONKURĒTSPĒJAI

Lai risinātu iepriekš izklāstītās pamatproblēmas, ir formulēta Eiropas stratēģija nākamajai desmitgadei. Ir paredzēts papildināt stratēģijas, ko izstrādājuši būvniecības nozares uzņēmumi, lai uzlabotu to konkurētspēju un reaģētu uz sabiedrības problēmām.

Šīs stratēģijas galvenie mērķi ir: a) veicināt labvēlīgus ieguldījumu nosacījumus, b) uzlabot cilvēkkapitāla bāzi būvniecības nozarē, c) uzlabot resursefektivitāti, ekoloģiskos raksturlielumus un uzņēmējdarbības iespējas, d) nostiprināt būvniecības nozares iekšējo tirgu, e) sekmēt ES būvniecības uzņēmumu konkurētspēju pasaules mērogā. Katrs no šiem mērķiem attiecas uz dažādiem pamatuzdevumiem, piemēram, labvēlīgi ieguldījumu nosacījumi ir nepieciešami, lai veicinātu izaugsmi, pētniecību un inovāciju, kā arī ekonomiku ar zemām oglekļa dioksīda emisijām. Stabila cilvēkkapitāla bāze savukārt ir būtiska, lai uzlabotu vērtību ķēdes rezultātus un pieņemtu inovatīvus risinājumus, jo īpaši attiecībā uz ekonomiku ar zemām oglekļa dioksīda emisijām. No vienas puses, šajā stratēģijā ir iekļauti ieteikumi ar ekonomiku un nodarbinātību saistītu īstermiņa un vidēja termiņa problēmu risināšanai būvniecības nozarē. No otras puses, tajā ir iekļauti vairāki ieteikumi ar ilgtermiņa perspektīvu nodrošināt ilgtspējīgu ietekmi uz nozares konkurētspēju.

3.1. Labvēlīgu ieguldījumu nosacījumu veicināšana

Ēku renovācija un Eiropas tīklu projekti var spēcīgāk veicināt būvniecības nozares izaugsmi, vienlaikus palīdzot sasniegt Eiropas enerģētikas, transporta un kohēzijas politikas mērķus. Turklāt novēlotu maksājumu prakses izskaušana uzlabos būvniecības nozares darbuzņēmēju, jo īpaši amatnieku un mazo būvuzņēmēju, finansiālo dzīvotspēju, kā arī pieeju kredītiem. Ilgtermiņā būvniecības nozarei būtu jāpilnveido inovācijas spēja, lai uzlabotu produktivitāti, kā arī palielinātu pievienoto vērtību un uzlabotu ekoloģiskos raksturlielumus visos vērtību ķēdes posmos.

3.1.1. Īstermiņa pasākumi

Īpaša uzmanība būtu jāpievērš *ēku renovācijai un infrastruktūras uzturēšanai*, jo šajās jomās darbojas liela daļa būvniecībā nodarbināto personu un ar tām saistīta arī ievērojama daļa ražošanas. Konkrētāk, pašreizējais ēku renovācijas temps¹² un prakse no energoefektivitātes uzlabošanas viedokļa nav pietiekami, lai sasniegtu stratēģijas “Eiropa 2020” enerģijas taupīšanas mērķus. Pieņemot ierosinātos mērķus, proti, gadā renovēt 3 % no centrālās valdības ēkām¹³ (dubultojot pašreizējo renovācijas normu), kā arī 2 % no kopējā ēku fonda¹⁴ līdz izmaksu ziņā optimālam līmenim, tiktu ne vien sniegts atbalsts izvirzīto mērķu sasniegšanai, bet arī visā ES nodrošināta ekonomiskā izaugsme un nodarbinātība vietējā līmenī. Tomēr, lai šos uzlabojumus varētu pieņemt, ir jāpārvar dažādi normatīvi, ekonomiski un finansiāli šķēršļi.

Pirmkārt, dalībvalstīm būtu pienācīgi jāīsteno un jāpiemēro **Ēku energoefektivitātes direktīva**¹⁵. Dažās dalībvalstīs ēku energoefektivitātes uzlabošanu kavē zems uzņēmības

¹² ES vidējā ēku renovāšanas norma ir 1,2 % gadā.

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes kompromisa teksts jaunajai Energoefektivitātes direktīvai (vēl jāapstiprina).

¹⁴ Ceļvedis par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā [COM(2011) 571].

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti (pārstrādāta redakcija), OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.

līmenis un nespēja piemērot ēku energokodeksus; līdz ar to netiek stimulēta arī būvniecības nozare.

Tirgus dalībnieki pozitīvi vērtē *fiskālās iniciatīvas*¹⁶ un *finansiālās palīdzības pasākumus*, kas sniedz atbalstu esošo ēku renovācijai. Tomēr valstu shēmas un to ietekme ir ļoti atšķirīga. Tāpēc, lai izprastu iespējamo ietekmi no dažādiem aspektiem, kā arī apzinātos risku, ko rada nepilnības ieviešanā, un neplānotās sekas, ļoti noderīga varētu būt pieredzes apmaiņa. Lai optimizētu sviras efektu, būtu jācenšas nodrošināt valsts shēmu, no vienas puses, un ES un privāto fondu un finanšu instrumentu, no otras puses, savstarpēja papildināmība.

ES sniedz atbalstu un finansējumu, izmantojot dažādus mehānismus, un dalībvalstīm to vajadzētu vairāk izmantot. *Struktūrfondu un kohēzijas fondu* (2007–2013) līdzekļus var izmantot ieguldījumiem energoefektivitātes un atjaunojamās enerģijas jomā ne vien sabiedriskās un komercdarbības ēkās, bet arī esošos mājokļos. Turklāt finansēšanas vadības instrumenti, piemēram *JESSICA*, piedāvā iespēju ieguldīt mazos pilsētu attīstības un atjaunošanas projektos, kurus nebūtu iespējams finansēt, izmantojot parastos tirgus mehānismus. Kapitālfondi un aizdevumu garantijas no Eiropas Investīciju bankas (EIB), Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas (ERAB) un Eiropas Energoefektivitātes fonda (EEEF) apvienojumā ar atbalstu projekta izstrādē galīgajiem saņēmējiem, piemēram *ELENA*, arī nodrošina iespējas gūt labumu no valsts dotācijām.

Shēma, kas varētu veicināt ieguldījumus resursefektīvā ēku renovācijā, ir projektēšanas, būvniecības un ekspluatācijas pakalpojumu izstrāde *maziem renovācijas projektiem ar līguma garantijām attiecībā uz ēku energoefektivitāti*. Šis tirgus segments sāk ieinteresēt ne vien uzņēmumus, kas sniedz energopakalpojumus, bet arī specializētus mazos būvuzņēmējus, kas arī varētu sniegt energoefektivitātes garantijas virknei būvniecības pakalpojumu. Šādu pakalpojumu attīstību varētu sekmēt valsts intervence, jo īpaši attiecībā uz valsts iepirkumu un dzīvojamo ēku sektoru, apvienojumā ar tādu apdrošināšanas produktu izstrādi, kas varētu segt ar energoefektivitātes garantijām saistītos tehniskos riskus. Konkrētāk, publiskajām iestādēm vajadzētu nodrošināt aktīvas energovadības un viedās mērīšanas ieviešanu renovācijā.

Visbeidzot, ir svarīgi, ka būvuzņēmumi saviem finanšu resursiem var piekļūt saprātīgā laikposmā. Jaunajā *Maksājumu kavējumu* direktīvā¹⁷ ir paredzēti daudz stingrāki noteikumi, proti, ir saskaņots laikposms, kādā publiskajām iestādēm jāveic maksājumi uzņēmumiem, paaugstināta ar likumu noteiktā procentu likme par kavētiem maksājumiem un noteikts, ka uzņēmumiem var tikt atlīdzinātas piedziņas izmaksas. ES publiskā iepirkuma direktīvu pārskatīšanas kontekstā Komisija ierosināja, ka dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai noteikt, ka apakšuzņēmēji no būvuzņēmēja var pieprasīt tiešu maksājumu par izejmateriāliem, darbiem un pakalpojumiem saistībā ar līguma izpildi.

Komisija:

- līdz 2012. gada beigām sagatavos analīzi par dažādiem ES un valstu finanšu instrumentiem, kas atbalsta ēku energoefektivitāti, un, iespējams, iekļaus tajā ieteikumus par to, kā labāk izmantot valsts finansējumu, lai veicinātu ēku renovāciju;

¹⁶ Piemēram, pazeminātas PVN likmes, preferenciālas procentu likmes, CO2 un enerģijas nodokļi, mērķsubsīdijas u. c.

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/7/EK par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos (pārstrādāta versija), OV L 48/1, 23.2.2011.

- 2013. gadā sniegs provizoriskus secinājumus par šobrīd notiekošu izmēģinājuma projektu, kura mērķis ir izvērtēt iespēju īstenot apdrošināšanas shēmas, kas segtu līguma garantijas attiecībā uz energoefektivitāti un pārrobežu pakalpojumus, jo īpaši mazo būvuzņēmēju interesēs;
- 2012. gadā sāks uzņēmumiem paredzētu informatīvu kampaņu par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos visās dalībvalstīs;
- 2012. gadā saistībā ar Maksājumu kavējumu direktīvu īsteno izmēģinājuma projektu ātrai un efektīvai to MVU atlikto prasību izpildei, kuri darbojas pārrobežu mērogā.

Dalībvalstis ir aicinātas:

- izstrādāt un pilnveidot atbilstošas programmas remonta, uzturēšanas un renovācijas projektiem ar tālejošiem ilgspējības mērķiem, tostarp izvērtēt iespēju ieviest piemērotus fiskālos un finanšu instrumentus (pazemināta PVN likme, mērķsubsīdijas u. c.) un kredīta mehānismus ēku renovācijas projektiem ar tālejošiem ilgspējības mērķiem;
- sekmēt struktūrfondu, EIB, ERAB un EEEF piedāvāto finanšu instrumentu un projektu izstrādes atbalsta shēmu izmantošanu maziem renovācijas projektiem ar līguma garantijām attiecībā uz ēku energoefektivitāti, tostarp struktūrfondu prioritāru piešķiršanu energoefektīvu ēku celtniecībai.

3.1.2. Vidēja termiņa un ilgtermiņa pasākumi

Jaunajā ES kohēzijas politikas (2014–2020) priekšlikumā¹⁸ ir vēl vairāk uzsvērts atbalsts ieguldījumiem saistībā ar ES klimata un enerģētikas mērķiem un ieteikts ilgspējīgai enerģētikai atvēlēt gandrīz uz pusi lielāku summu par to, kas tika piešķirta pašreizējā periodā. Ir ierosināts būtisku struktūrfondu un kohēzijas fondu daļu atvēlēt ieguldījumiem, kas atbalsta pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni, jo īpaši saistībā ar energoefektivitāti un atjaunojamās enerģijas avotiem, tostarp, ēku renovāciju, un tiek uzskatīts, ka finanšu instrumentiem būs vēl lielāka nozīme nākotnē, kad tiks veikti pielāgoti energoefektivitātes un atjaunojamās enerģijas ieguldījumi pilsētas infrastruktūrā un būvniecības nozarē.

Ekonomiski nozīmīga ir tāda “pamattīkla” izveide (kā to ierosināja Eiropas Komisija), kas nodrošinātu efektīvus multimodālo pārvadājumu savienojumus starp ES galvaspilsētām un citām lielākajām pilsētām, ostām, lidostām un citiem galvenajiem ekonomikas centriem. Eiropas Komisija 2011. gada 19. oktobrī iesniedza jaunu pasākumu paketi, kas izstrādāta, lai radītu labvēlīgus nosacījumus **Eiropas transporta tīkla (TEN-T)** izveidei. Šajā paketē ir iekļautas pārstrādātas Eiropas transporta tīkla pamatnostādnes, Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments ar kopējo budžetu 50 miljardu euro apmērā un priekšlikums par paātrinātu projektu obligāciju ieviešanu sadarbībā ar Eiropas Investīciju banku.

Visaptverošo tīklu ir plānots ieviest vēlākais līdz 2050. gada 31. decembrim, savukārt pamattīklu, kas noteikts par prioritāti, — līdz 2030. gada 31. decembrim. Pamattīkla koridori, kā 2011. gada 19. oktobrī ierosināja Eiropas Komisija, un to “platformas” saliedēs iesaistītās

¹⁸ COM(2011) 615 galīgā redakcija.

dalībvalstis, kā arī attiecīgās ieinteresētās personas, piem., infrastruktūras pārvaldītājus un lietotājus, lai garantētu saskaņotību, sadarbību un pārredzamību. Papildus šiem ierosinājumiem, būs nepieciešama valstu administratīvo procedūru minimāla saskaņošana, lai nodrošinātu tīklu pārrobežu posmu sekmīgu izmantošanu.

Pētniecības un inovācijas jomā veikto darbību ietvaros būtu jāapvieno uz tehnoloģijām orientēti pasākumi¹⁹ un sociālekonomiski pētījumi, radot tirgus instrumentus un uz pieprasījumu orientētus instrumentus (apmācība, publiskais iepirkums, standartizācija, apdrošināšana u. c.), lai paātrinātu pāreju no izpētes uz inovatīvu risinājumu izmantošanu. Lai to īstenotu, būs nepieciešama plašāka partnerība ar dažādām interesēm, ko īstēnos tādu iniciatīvu ietvaros, kuras tiks finansētas no dažādiem ES finanšu instrumentiem, lai iegūtu plašāku tirgus perspektīvu un sasniegtu kritisko masu. Šajā saistībā atbilstošu pamatu šādu partnerību izveidei varētu nodrošināt tādas jau esošas iniciatīvas kā privātā sektora partnerība “Energieffektīvas ēkas”, “Kultūras mantojums”, “Progresīvās pilsētas un pašvaldības” un **reFINE** (Eiropas nākotnes infrastruktūras tīklu izpēte). ES kohēzijas politika saskaņā ar valstu programmām var sniegt atbalstu pētniecībai un inovācijai minētajās jomās un turpinās uzsvērt nepieciešamību palielināt MVU konkurētspēju, tostarp IKT izmantojumu tajos. Konkrētāk, tādu inovācijas stratēģiju izstrāde, kuras orientētas uz pārdomātu specializāciju, ko Komisija ierosināja noteikt kā priekšnosacījumu struktūrfondu izmantojumam nākamajā programmas laikposmā (2014–2020), palīdzēs nodrošināt mērķtiecīgāku atbalstu no struktūrfondu un stratēģisku pieeju progresīvas izaugsmes potenciāla izmantošanai visos reģionos²⁰.

Komisija:

- kohēzijas politikas (2014–2020) kontekstā ir ierosinājusi, ka ievērojamu daļu struktūrfondu un kohēzijas fondu līdzekļu varētu efektīvi atvēlēt ieguldījumiem, kas atbalsta pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni, jo īpaši saistībā ar energoefektivitāti un atjaunojamās enerģijas avotiem, tostarp, ēku renovāciju, un turpinās rosināt apgrozības fondu izmantošanu šajā jomā, lai nodrošinātu lielāku labumu;
- izstrādās tādu galveno prasību kopumu attiecībā uz būvdarbiem, kas jāizpilda Eiropas tīklu (TEN) projektu pārrobežu posmos, lai nodrošinātu attiecīgo valstu atļauju piešķiršanas procesu minimālu saskaņošanu tehniskā līmenī;
- 2013. gada pavasarī organizēs konferenci par inovāciju būvniecības nozarē, lai konstatētu tehnoloģiskās nepilnības visā vērtību ķēdē un noteiktu rīcības plānu to novēršanai.

Dalībvalstis ir aicinātas:

sadarbībā ar citām dalībvalstīm un privāto sektoru izstrādāt kopīgas saskaņotas iniciatīvas, kurās apvienotas pētniecības, tehnoloģiju attīstības, inovatīvā iepirkuma, sertifikācijas, apdrošināšanas, starpreģionu u. c. kopas, lai paātrinātu jaunu zināšanu un tehnoloģiju ieviešanu tirgū ES un reģionālā līmenī. ES atbalstīs šīs iniciatīvas ar programmu “Apvārsnis 2020” un Uzņēmumu konkurētspējas un MVU programmu

¹⁹ Šiem pasākumiem būtu jāaptver daudz dažādas jomas, piemēram, jauni materiāli, IKT izmantošana, būvgružu un ēku nojaukšanas atkritumu pārstrāde/reģenerācija, komforts ēkās u. c.

²⁰ <http://ipts.jrc.ec.europa.eu/activities/research-and-innovation/s3platform.cfm>.

(COSME) 2014.–2020. gadam, ne vien piešķirot tiešas subsīdijas, bet arī nodrošinot finanšu instrumentus, kuri paredzēti tam, lai atvieglotu MVU pieeju finansējumam akciju un parāda formā. Valstu un reģionālās iestādes ir aicinātas nodrošināt dažādu ES atbalsta avotu, tostarp kohēzijas politikas fondu līdzekļu, efektīvu un visaptverošu izmantojumu, ja šādu pasākumu veikšana atbilst saistītajām darbības programmām.

3.2. Cilvēkkapitāla bāzes uzlabošana būvniecības nozarē

Mūsdienās uzņēmumos, kas strādā būvlaukumos, ievērojami trūkst kvalificētu darbinieku; arī būvizstrādājumu ražošanā nodarbināto kvalificēto darbinieku skaits nav pietiekams. Turklāt, analizējot Eiropas izglītības un apmācību sistēmas, ir redzams, ka dažādās valstīs pastāv ļoti atšķirīgi centralizācijas un decentralizācijas līmeņi, atšķiras arī apmācību struktūra, sociālo partneru nozīme, finanšu struktūras un mācību programmas saturs.

Lai palielinātu būvniecības nozares darbinieku mobilitāti un paplašinātu pārrobežu pakalpojumu sniegšanu, ir labāk jāprognozē prasmes un kvalifikācijas, kas var būt nepieciešamas nākotnē, attiecīgo profesiju apguvei jāpiesaista pietiekams skaits studentu un jānodrošina labāka darba vide un karjeras vadība. Jāņem vērā ietekme, kāda ir ES darbaspēka novecošanai, kā arī nozares īpašā situācija arodveselības un drošuma jomā.

3.2.1. Īstermiņa pasākumi

Programmas “Saprātīga enerģija Eiropai” ietvaros īstenotās iniciatīvas *BUILD UP Skills* mērķis ir pielāgot profesionālās izglītības un apmācības (PIA) sistēmu prasmēm un kvalifikācijai, kas nepieciešama darbam energoefektivitātes un atjaunojamās enerģijas avotu jomā. Iniciatīva *BUILD UP Skills* ļaus izstrādāt valsts kvalifikācijas ceļvežus līdz 2020. gadam, un tajā tiek atbalstīta plašu apmācības un sertifikācijas shēmu izveide, kā arī kvalifikācijas projekts esošo struktūru uzlabošanai, kur tas nepieciešams, gūstot atbalstu no tādiem finansēšanas instrumentiem kā Eiropas Sociālais fonds un Mūžizglītības programma un tās ierosinātā pēctece – programma “Erasmus visiem” (*Erasmus For All*). Tādējādi pieaugtu kvalificēto darbinieku skaits tirgū un palielinātos ēku īpašnieku pārliecība attiecībā uz ieguldījumu veikšanu energoefektivitātes uzlabošanā.

Šo iniciatīvu varētu izmantot arī kā pamatu, lai noteiktu ar mācību un apmācības programmām vai ar kvalifikāciju saistītas vajadzības citās jomās, kas saistītas ar būvniecību un ilgtspējīgu attīstību (piem., būvniecības procesa industrializācija, inovatīvu vai netradicionālu būvizstrādājumu vai būvniecības metožu izmantojums, IKT izmantojums būvniecības pārvaldības sistēmās u. c.).

Komisija:

- sagatavos iniciatīvas *BUILD UP Skills* novērtējumu, jo īpaši izvērtējot, vai ir vērts paplašināt pirmās iniciatīvas darbības jomu, lai iekļautu tajā papildu būvniecības profesionāļu kategorijas vai pielāgotu to citām kvalifikācijas vajadzībām saistībā ar būvniecības procesu un ilgtspējīgu attīstību.

Dalībvalstis, būvniecības organizācijas un izglītības iestādes ir aicinātas:

- slēgt koplīgumus, lai atbalstītu prasmju pilnveidošanu saistībā ar iniciatīvu *BUILD UP Skills* vai citām līdzīgām shēmām.

3.2.2. Vidēja termiņa un ilgtermiņa pasākumi

Būvniecības nozarei būtu jāuzlabo spēja noteikt un stratēģiski prognozēt, kādas prasmes būs nepieciešamas, un attiecīgi pielāgot apmācības un kvalifikācijas programmas. Dažās valstīs pastāv platformas nākotnes vajadzību noteikšanai saistībā ar nodarbinātību un prasmēm, kam ir netieša ietekme uz būvniecības nozari. Eiropas līmeņa iniciatīva ar sociālā dialoga palīdzību varētu uzlabot informācijas apmaiņu par minētajām vajadzībām, tostarp par nozares gatavību pieņemt resursefektīvu praksi un nodrošināt ilgtspējīgas ēkas, kā arī izglītības sistēmu spēju šīs vajadzības apmierināt.

Šajā kontekstā Eiropas Komisija atbalstīs Eiropas sociālo partneru veiktu priekšizpēti par Eiropas nozaru padomes prasmju jautājumos izveidi. Eiropas nozaru padomes prasmju jautājumos ir tādu valstu novērošanas centru tīkli, kuru darbība saistīta ar darba tirgus jautājumiem un prasmju analīzi nozaru līmenī un kuri nozaru pārstāvju un Eiropas sociālo partneru vadībā, piedaloties izglītības un apmācības sniedzēju pārstāvjiem, apmainās ar informāciju un labu praksi, lai izstrādātu ieteikumus par prasmju un nodarbinātības uzlabošanu.

Tāpat Komisija 2012. gadā pārbaudīs iespējamību ilgtspējīgas būvniecības jomā veidot nozaru prasmju apvienības starp PIA sniedzējiem, uzņēmumiem un citām ieinteresētām personām, lai nodrošinātu atbilstošas, atjauninātas un jaunas mācību programmas un kursus, kā arī inovatīvus veidus PIA pasniegšanai.

Popularizējot un izmantojot ES tālākizglītības politikas kontekstā izstrādātos instrumentus, būtu jāveicina kvalificētu darbinieku mobilitāte. Darbinieku norīkošanas direktīvā ir noteikti skaidri formulēti darba un nodarbinātības pamatnosacījumi un pamatprasības, kas pakalpojumu sniedzējam jāievēro uzņēmējvalstī, lai nodrošinātu darba ņēmēju obligāto aizsardzību. Tādējādi direktīvā ir noteikts atbilstošs norīkoto darbinieku aizsardzības līmenis. Lai izvairītos no noteikumu pārkāpumiem un apiešanas un novērstu “sociālo dempingu” (jeb situāciju, kad pakalpojumu sniedzēji no dalībvalsts, kas nav uzņemošā dalībvalsts, piemērojot zemākus darba standartus, var izkonkurēt vietējos pakalpojumu sniedzējus), ir jāpilnveido Darbinieku norīkošanas direktīva, jo īpaši nodrošinot plašāku informāciju par piemērojamiem darba apstākļiem, efektīvāku administratīvo sadarbību un informācijas apmaiņu starp inspekcijas iestādēm un efektīvākas inspekcijas, kā arī ieviešot solidāro atbildību par norīkoto darbinieku algām.

Visbeidzot, demogrāfisko izmaiņu dēļ nozare saskaras ar divkāršu problēmu. No vienas puses, ES būvuzņēmumiem būtu jāmeklē atbilstošas stratēģijas, lai līdzsvarotu nozarē ienākošo gados jauno ES darbinieku skaitu, kas turpina kristies; no otras puses, būtu jāuzlabo darba apstākļi, lai nodrošinātu garāku paredzamo mūža ilgumu. Šo divkāršo problēmu var risināt, nodrošinot piesaistošāku darba vidi un pievēršot lielāku uzmanību veselības un drošības jautājumiem nākotnē, lai novērstu priekšlaicīgu pensionēšanos ar darbu saistītu nelaimes gadījumu vai arodslimību dēļ.

Komisija:

- ES sociālā dialoga kontekstā veicinās iniciatīvas, kas orientētas uz profesionālās izglītības un apmācības pielāgošanu nākotnes vajadzībām attiecībā uz kvalifikāciju un prasmēm darbam būvniecības nozarē, tostarp saistībā ar resursefektivitāti, nosakot pamatprasības prasmēm konkrētās jomās un atvieglojot kvalifikāciju savstarpējo atzīšanu;

- atbalstīs Eiropas būvniecības nozares sociālos partnerus, lai izveidotu Eiropas nozaru padomi prasmju jautājumos būvniecības nozarē;
- rosinās tos izstrādāt iniciatīvas tādās jomās kā ēku energoefektivitāte un resursefektivitāte, veselība un drošums, kvalitātes standarti un apmācība, tostarp stažēšanās iespējas jauniešiem. Šīs iniciatīvas var īstenot kā informatīvas kampaņas un apmācību, un tajās atkarībā no valsts konteksta var iekļaut līdzekļu kopīgu pārvaldību;
- izmantojot Mūžizglītības programmu, pārbaudīs iespējamību ilgtspējīgas būvniecības jomā veidot nozaru prasmju apvienības, t. i., partnerības starp PIA sniedzējiem, uzņēmumiem un citām ieinteresētām personām, lai nodrošinātu atbilstošas mācību programmas vai PIA kvalifikāciju, kā arī inovatīvus veidus PIA pasniegšanai.

Dalībvalstis, būvniecības nozares sociālie partneri un izglītības iestādes ir aicinātas:

- nekavējoties rīkoties, lai pieņemtu nesen ierosināto direktīvu,²¹ kas attiecas uz to, kā izpildīt Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā;
- izveidot partnerības tādu atbilstošu profesionālās izglītības un apmācības shēmu atbalstam valsts un reģionālā līmenī, kas atbilst pašreizējām un paredzamām vajadzībām būvniecības nozarē, jo īpaši lai uzlabotu pārvaldības spēju un palielinātu IKT izmantojumu;
- sākt un atbalstīt kampaņas, kas būvniecības nozarei piesaistītu talantīgus cilvēkus.

3.3. Resursefektivitātes, ekoloģisko raksturlielumu un uzņēmējdarbības iespēju uzlabošana

Ceļvedī par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā²² ir izklāstīta būvniecības nopietnā ietekme uz dabas resursiem, enerģētiku, vidi un klimata pārmaiņām. Uzlabojumi saistībā ar būvniecības nozares darbību un būvdarbiem visā to dzīves ciklā var sekmēt būvniecības nozares konkurētspēju un resursefektīva un energoefektīva ēku fonda izveidi, nodrošinot, ka visas jaunās ēkas ir gandrīz nulles enerģijas būves un izmantotie materiāli – resursefektīvi.

Uzlabojumi saistībā ar būvniecības nozares darbību un būvdarbiem paver papildu uzņēmējdarbības iespējas, tostarp MVU, jo nepieciešamā darbība var būt atkarīga no vietējiem apstākļiem un tās īstenošanā var būt jāpiemēro individuāli risinājumi. Kā jau minēts Ceļvedī par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā, Komisija 2013. gadā nāks klajā ar paziņojumu par ilgtspējīgām ēkām, kurā tiks sīkāk definētas un izstrādātas darbības resursefektīvas nozares atbalstam.

Lai jēdziens “ilgtspējīga būvniecība” būtu labāk saprotams un tiktu plašāk lietots, būs jāizstrādā saskaņoti rādītāji, kodi un metodes ekoloģisko raksturlielumu novērtēšanai būvizstrādājumos, procesos un būvdarbos. Tādējādi būtu jānodrošina saskaņota un savstarpēji atzīta raksturlielumu interpretācija un jāsaglabā būvizstrādājumu un būvniecības pakalpojumu iekšējā tirgus pienācīga darbība.

²¹ COM(2012) 131 *final*.

²² COM(2011) 571 galīgā redakcija.

Komisija piedāvās pieejas dažādu esošu novērtējuma metožu savstarpējai atzīšanai vai saskaņošanai, arī lai padarītu tās vienkāršāk izmantojamas un pieejamākas būvniecības uzņēmumu, apdrošināšanas nozares un ieguldītāju vajadzībām. Šīs iniciatīvas pamatā ir esošas platformas (piemēram, *CEN Construction Network*), ceļveži (piemēram, *JRC ceļvedis Life Cycle Thinking and Assessment*) un Eiropas pētniecības projekti (piemēram, *SuperBuildings* un *Open House*).

Šis darbs sekmēs tādas pieejas izstrādi, kas ļaus sistemātiskāk izvērtēt tādu projektu ilgtspējības dimensiju, kurus paredzēts finansēt no publiskām atbalsta shēmām, tostarp ES mēroga izmaksu un ieguvumu analīzes modeļus. Zaļā publiskā iepirkuma un reģionālās politikas kontekstā izstrādātie izmēģinājuma projekti varētu nodrošināt plānošanas un līgumslēdzējām iestādēm atbilstošos rīkus, jo īpaši esošo ēku renovēšanai un transporta infrastruktūras atjaunināšanai.

Nozares ieinteresētās personas publisko konsultāciju laikā ziņoja, ka dažus būvniecības projektus var kavēt valsts atļauju piešķiršanas process, piemēram, kavējumus var izraisīt sabiedrības pretestība, atsavināšanas jautājumi un pienākums saņemt dažādas atļaujas, tostarp vides atļauju. Minētie jautājumi tika konstatēti saistībā ar notiekošo Ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) direktīvas²³ pārskatīšanu, kuras mērķis bija starpā ir esošo procedūru vienkāršošana un racionalizēšana un kurai līdz ar to būs pozitīva ietekme, jo IVN ir daļa no atļauju piešķiršanas procesa. Lielāko daļu šķēršļu rada atšķirīgi valstu tiesību aktu noteikumi un administratīvās procedūras, kas reglamentē atļauju piešķiršanas procesu. Tas var kavēt vienlīdzīgu konkurences apstākļu radīšanu un ekoloģisko tehnoloģiju izplatīšanu. Tā kā ir atzīts, ka šādi tiesību akti bieži attiecas uz dalībvalstu ekskluzīvu kompetenci (piem., īpašumtiesības), Komisija rosinās informācijas apmaiņu un labas prakses veicināšanu, piem., labprātīgi pieņemot rīcības kodeksus, kuri attiecas uz tādiem jautājumiem kā atļauju piešķiršanas procesa ilgums un posmi vai arbitražas procesa izstrāde starp pārvaldes iestādēm.

Visbeidzot, mērķis līdz 2020. gadam ir atkārtoti izmantot, pārstrādāt un/vai reģenerēt 70 % būvgružu un ēku nojaukšanas atkritumu saskaņā ar Atkritumu pamatdirektīvu paver vērtīgu uzņēmējdarbības iespēju būvniecības vērtību ķēdei. Nozares vajadzībām būtu noderīgas labāk un skaidrāk formulētas atkritumu definīcijas, saskaņoti reģistrācijas nosacījumi atkritumu transportēšanai un saskaņoti noteikumi par būvizrādājumu īpašībām saistībā ar materiālu izmantojumu, izturīgumu un ietekmi uz vidi.

Komisija:

- iesniegs iniciatīvas ekoloģisko raksturlielumu un riska novērtēšanas metožu savstarpējās atzīšanas uzlabošanai, jo īpaši ES standartizācijas darbību un apdrošināšanas shēmu kontekstā;
- atbalstīs ES mēroga dzīves cikla izmaksu un ieguvumu modeļa izstrādi Zaļajam publiskajam iepirkumam un ilgtspējīgas attīstības principiem reģionālajā politikā;
- novērtēs šķēršļus, ko rada valstu tiesību akti, kuri reglamentē atļauju piešķiršanu nozīmīgu būvniecības projektu īstenošanai, lai konstatētu labu praksi procedūru racionalizēšanā (piem., rīcības kodeksi atļauju piešķiršanas procesam, arbitražas process starp pārvaldes iestādēm);

²³

Grozītā Direktīva 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu.

- izstrādās saskaņotus noteikumus par būvizstrādājumu efektivitātes raksturlielumu deklarāciju attiecībā uz dabas resursu ilgtspējīgu izmantojumu Būvizstrādājumu regulas kontekstā.

Dalībvalstis ir aicinātas:

- novērtēt dažādu būvniecības apakšnozaru darbības rezultātus no konkurētspējas un ilgtspējīgas attīstības viedokļa valsts un reģionālā līmenī.

3.4. Būvniecības iekšējā tirgus nostiprināšana

Būvniecības nozare tiek stingri reglamentēta daudzos līmeņos (piem., izstrādājumi, darbi, profesionālā kvalifikācija, arodveselība un drošība, ietekme uz vidi), un daudzi no aspektiem ir dalībvalstu kompetencē. Lai nodrošinātu būvizstrādājumu un būvniecības pakalpojumu iekšējā tirgus labāku darbību, ir svarīgi, lai tiesiskais regulējums būtu pēc iespējas skaidrāks un prognozējamāks un lai administratīvās izmaksas būtu proporcionālas izvirzītajiem mērķiem.

Šajā nolūkā būs sistemātiskāk jāanalizē dažādas regulatīvas pieejas un administratīvie akti, kas reglamentē ar būvniecības nozari saistītu ES tiesību aktu īstenošanu. Minētā analīze parādīs, cik dažādi ES tiesību akti mijiedarbojas valstu līmenī, un palīdzēs noteikt, vai ir nepieciešami kādi skaidrojumi vai papildu pasākumi, lai samazinātu administratīvo slogu uz būvuzņēmējiem un uzlabotu būvniecības nozares iekšējā tirgus darbību. Attiecībā uz pārrobežu pakalpojumiem 2011.–2012. gadā veikto “efektivitātes pārbaudi” laikā tika novērtēta tādu ES tiesību aktu ietekme, kas attiecas uz būvniecības uzņēmumiem, tādējādi konstatējot gadījumus, kad atsevišķi ES tiesību akti ir nepareizi piemēroti un kad nepieciešami precizējumi, kā arī nosakot, kādi jauni pasākumi jāveic. Tādējādi tiks formulēti ieteikumi, kā paātrināt dažādu valsts un reģionālu regulatīvu pieeju konverģences procesu.

Minēto konverģences procesu varētu atvieglot Eirokodi. Tie satur būvnormatīvu kopu un aktuālākos prakses kodeksus, kas piemērojami attiecībā uz visiem galvenajiem būvmateriāliem, visām galvenajām ēku projektēšanas jomām un daudziem celtnu un būvizstrādājumu veidiem. Tas ir elastīgs rīks, jo katrai valstij ir iespēja pielāgot Eirokodus tās specifiskajiem apstākļiem un novērtēt risku saistībā ar klimatu, zemestrīču iespējamību, tradīcijām u. c. Komisija stingri iesaka ES dalībvalstīm pieņemt Eirokodus kā nacionālos projektu kodus,²⁴ lai nodrošinātu, ka ēkas ir nodrošinātas pret katastrofām.

Saziņas un informācijas izplatīšanas darbības, piemēram, *BUILD UP* tīmekļa portāls²⁵, arī varētu atbalstīt tiesību aktu īstenošanu un jaunu tirgus risinājumu pieņemšanu.

Komisija:

- veiks ES tiesību aktu “atbilstības pārbaudi”, lai konstatētu pārlieku administratīvu slogu, tiesību normu pārklāšanos, nepilnības, neatbilstības un novecojušus pasākumus;
- izvirzīs būvniecību par prioritāti turpmākajos pasākumos saistībā ar Paziņojumu par

²⁴ Komisijas 2003. gada 11. decembra Ieteikums 2003/887/EK.

²⁵ www.buildup.eu.

pakalpojumu direktīvas īstenošanu “Partnerība jaunai pakalpojumu nozares izaugsmei”²⁶;

- reaģējot uz Komisijas Ieteikumu 2003/887/EK, sniegs ziņojumu par Eirokodu ieviešanu dalībvalstīs; pamatojoties uz minētā ziņojuma rezultātiem, ierosinās, kā nostiprināt vai vajadzības gadījumā pastiprināt Eirokodu lietojumu publiskajā iepirkumā, kā arī citu instrumentu, piemēram, valsts riska novērtējumu un pārvaldības plānu, izmantojumu.

Dalībvalstis ir aicinātas:

- piemērojot Regulu 765/2008/EK, izstrādāt efektīvus rīkus tirgus uzraudzībai attiecībā uz Eiropas tiesību aktu piemērošanu.

3.5. ES būvniecības uzņēmumu konkurētspējas veicināšana pasaules mērogā

ES starptautisko tirdzniecības sarunu kontekstā jau kopš 2006. gada arvien uzstājīgāk cenšas panākt, ka citi tirdzniecības partneri uzņemsies tirgus pieejamības saistības attiecībā uz pakalpojumu tirdzniecību un publisko iepirkumu, jo īpaši sabiedrisko darbu jomā. Viens no jaunākajiem sasniegumiem ir tas, ka Korejas koncesijas līgumi ir padarīti pieejami ES piegādātājiem, uz kuriem attiecas ES un Korejas Brīvās tirdzniecības nolīgums.

Ilgtermiņīgai būvniecībai veltīti starpkontinentu forumi ar Āfriku un Latīņameriku šajos tirgos varētu sekmēt pārmaiņas publiskajā iepirkumā virzībā uz efektivitātes kritēriju izpildi, ilgtspējību un rentabilitāti.

ES un Āfrikas partnerība transporta infrastruktūras jomā²⁷ nodrošina iespējas uzlabot starpkontinentālos savienojumus un izveidot uzticamāku un drošāku transporta sistēmu.

Kas attiecas uz infrastruktūras finansēšanu, atbalstu attiecīgo pasākumu īstenošanai varētu sniegt ES finanšu instrumenti un sadarbības fondi.

ES iniciatīva “Mazi uzņēmumi, liela pasaule” (*Small Business, Big World*) sniegs nepieciešamo informāciju, konsultācijas un palīdzību mazajiem specializētajiem būvuzņēmējiem, kuri vēlas iekļūt starptautiskajos tirgos un atrast iespējamās uzņēmējdarbības partnerus. Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) arī veicina jaunu MVU uzņēmējdarbības modeļu izstrādi, jo īpaši saistībā ar internacionalizāciju.

Par Eirokodu izmantošanu ārpus ES ir ieinteresējušās arī valstis, kas vēlas aizstāt vai atjaunināt savus nacionālos standartus, kuru pamatā ir tehniski uzlaboti kodī, vai kas ir ieinteresētas tirdzniecībā ar Eiropas Savienību un EFTA dalībvalstīm. Būtisks progress šajā saistībā ir panākts ar ES un Krievijas regulatīvā dialoga palīdzību.

Komisija:

- ir ierosinājusi likumdošanas iniciatīvu²⁸, lai nodrošinātu trešo valstu iepirkumu tirgu atvēršanu un radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus ES uzņēmumiem un to ārvalstu konkurentiem;

²⁶ COM(2012) 261 *final*.

²⁷ COM(2009) 301 galīgā redakcija.

- tirdzniecības sarunās turpinās pastāvēt uz to, lai partnervalstis garantētu saistību izpildi, nodrošinot plašu piekļuvi gan komerciālajiem, gan iepirkuma tirgiem;
- darbosies saskaņoti ar Eiropas Investīciju banku, lai paplašinātu ES finanšu instrumentu pielietojumu, sniedzot atbalstu starpkontinentu savienojumiem;
- sniegs finansiālu atbalstu tehniskās palīdzības nodrošināšanai, lai sekmētu mazo specializēto būvuzņēmēju internacionalizāciju;
- attīstīs sadarbību ar trešajām valstīm, jo īpaši ar Āfrikas un Latīņamerikas valstīm, bet arī ES un Krievijas regulatīvā dialoga, ES kaimiņattiecību politikas un Eiropas un Vidusjūras reģiona partnerattiecību kontekstā, attiecībā uz ilgtspējīgu būvniecību publiskajos iepirkumos, jo īpaši, rosinot šos partnerus izmantot Eirokodus kā rīku būvniecības noteikumu īstenošanai.

Dalībvalstis ir aicinātas:

- nekavējoties rīkoties, lai pieņemtu nesen ierosināto regulu²⁹ par trešo valstu preču un pakalpojumu piekļuvi ES publiskā iepirkuma iekšējam tirgum un par procedūrām, kas atbalsta sarunas par ES preču un pakalpojumu piekļuvi trešo valstu publiskā iepirkuma tirgiem.
-

4. STRATĒGIJAS PĀRVALDĪBA UN ĪSTENOŠANA

Šim paziņojumam ir pievienots rīcības plāns, kurā sniegta sīkāka informācija par katra ieteikuma gaidāmo iznākumu, kompetences sadalījums starp Eiropas Komisiju, dalībvalstīm un nozares organizācijām, kā arī īstenošanas grafiks.

Lai īstenotu šo stratēģiju, ir jāracionalizē un jākoordinē daudzas šobrīd aktuālas iniciatīvas ES, valstu un nozaru līmenī, tādējādi uzlabojot sinerģiju un maksimāli palielinot to ietekmi īsā, vidējā un ilgā termiņā. Tās pamatā vajadzētu būt pārvaldības struktūrai, kurā pavienota koordinācija un pārraudzība gan no tematiskās, gan stratēģiskās perspektīvas, tostarp:

- augsta līmeņa trīspusējs stratēģiskais forums (Komisija, dalībvalstis, nozaru pārstāvji), kurā tiktu apspriestas ES iniciatīvas, kas ietekmē būvniecību, un stratēģijas īstenošana, un pēcāk arī formulēti ieteikumi par nepieciešamajiem stratēģijas pielāgojumiem vai jaunām iniciatīvām;
- tematisko grupu izveide, kurās apvienotas dalībvalstis un nozaru pārstāvji, kas ir ieinteresēti šīs stratēģijas konkrētās prioritātēs, un kurām vajadzētu darboties saskaņā ar esošajiem Eiropas tīkliem un projektiem. Šo grupu darbu pārraudzīs Komisijas dienesti, kas atbild par attiecīgo tematu, ko izskata kāda no darba grupām.

Šī struktūra pieļautu gan stratēģiskas norādes no ES, gan dalībvalstu un būvniecības apakšnozaru īstenošanu augšupēju iniciatīvu. Lai risinātu globālas problēmas, ir jāuzlabo sadarbība starp apakšnozarēm un vērtību ķēdē.

²⁸ COM(2012) 124 *final*.

²⁹ Turpat.

5. SECINĀJUMI

Ņemot vērā būvniecības nozares nozīmi Eiropas Savienības IKP un nodarbinātībā, kā arī dažu būtisku mērķu sasniegšanā klimata, vides un enerģētikas jomā, šīs nozares konkurētspēja ir pastāvīga politiska prioritāte.

Turklāt finanšu un ekonomikas krīzes laikā ES politika klimata pārmaiņu, energoefektivitātes un atjaunojamās enerģijas jomā, jo īpaši ēku renovāciju veicinošas politikas kontekstā, būtu jāuztver kā iespēja spēcīnāt uzņēmējdarbību un nodarbinātību būvniecības nozarē.

Šajā ziņojumā ir noteiktas jomas, kurās būvniecības nozares uzņēmumiem ir izaugsmes iespējas, bieži esošo politikas stratēģiju un instrumentu ietvaros. Pilnīga šo ES stratēģiju īstenošana sekmētu, piemēram, ilgtermiņa ieguldījumus Eiropas tīklos, pētniecību un inovāciju, kā arī stabilāku cilvēkkapitāla bāzi, tādējādi palielinot būvniecības nozares konkurētspēju gan ES iekšējā tirgū, gan starptautiskajos tirgos. Papildus tam būtu nepieciešams skaidrs un saskaņots tiesiskais regulējums un saskaņotas ilgtspējīguma raksturlielumu novērtējuma metodes, lai nodrošinātu būvizstrādājumu un būvniecības pakalpojumu iekšējā tirgus pienācīgu darbību.

Ierosinātās stratēģijas panākumi ir atkarīgi no dalībvalstu un ieinteresēto personu iesaistīšanās dažādos līmeņos:

- augsta līmeņa trīspusējam stratēģiskajam forumam būtu kritiski jāizvērtē būvniecības nozares darbības rezultāti;
- dalībvalstīm un būvniecības nozares ieinteresētajām personām būtu jānodrošina atbilstoša saikne ar valsti un nozaru darba kārtību būvniecības jomā;
- dalībvalstīm un būvniecības nozares ieinteresētajām personām būtu jāveicina tematiskajās grupās gūtās pieredzes un labas prakses nodošana, lai nodrošinātu to praktisku ieviešanu būvniecības uzņēmumos;
- jebkura politiska iejaukšanās būtu jāuzrauga un jānovērtē, ņemot vērā vairākus rādītājus.

PIELIKUMS – RĪCĪBAS PLĀNS

Īstermiņa darbības (2012. –2014. g.) – atsauce paziņojuma 3.1.1. un 3.2.1. iedaļā

Darbības	Rezultāts	Politiskais konteksts	Galvenā kompetence	Laikposms
Dažādu ēku energoefektivitātes atbalstam paredzētu ES un nacionālo finanšu instrumentu analīze	Eiropas Komisijas ziņojums un ieteikumi par finansiālu atbalstu ēku energoefektivitātei	Direktīva 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti/ Energoefektivitātes rīcības plāns 2011. gadam	Eiropas Komisija	Turpinās; plānots pabeigt 2013. gadā
Fiskālie instrumenti un kredīta mehānismi renovācijas projektiem proporcionāli izvirzītajiem ilgtspējīguma mērķiem	EK dienestu darba dokuments par dalībvalstu energoefektivitātes pasākumu ieviešanu (tostarp fiskālajiem instrumentiem un kredītu mehānismiem būvniecības nozarē), kura pamatā ir dalībvalstu nacionālie energoefektivitātes	Direktīva 2006/32/EK par enerģijas galapatēriņa efektivitāti un energoefektivitātes pakalpojumiem/ Direktīva 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti	Eiropas Komisija	2012–2013

	rīcības plāni			
Izmēģinājuma projekts par apdrošināšanu un izpildes garantiju	Sākotnējie ieteikumi par apdrošināšanas shēmām mazo būvuzņēmēju izpildes garantiju segšanai	Jauns izmēģinājuma projekts ar Eiropas Parlamenta atbalstu (sākts 2012. gadā)	Eiropas Komisija	2013
Informatīva kampaņa par jauno Maksājumu kavējumu direktīvu	Informētības uzlabošana par uzņēmēju tiesībām paredzēt maksājumu noteikumus	Direktīva 2011/7/ES	Eiropas Komisija	2012
Izmēģinājuma projekts ātrai un efektīvai to MVU atlikto prasību izpildei, kuri darbojas pārrobežu mērogā	Informētības uzlabošana par uzņēmēju tiesībām paredzēt maksājumu noteikumus	Direktīva 2011/7/ES	Eiropas Komisija	2012–2013
Iniciatīvas <i>BUILD UP Skills</i> novērtējums ar mērķi paplašināt iniciatīvas darbības jomu, iekļaujot tajā citas būvniecības profesionāļu kategorijas un citas kvalifikācijas vajadzības	Novērtējuma ziņojums	Programma “Saprātīga enerģija Eiropai”	Eiropas Komisija	2013–2014
Finansēšanas vadības instrumenti un atbalsts projektu izstrādē maziem renovācijas projektiem ar līguma garantijām attiecībā uz ēku energoefektivitāti	Dalībvalstu ziņojumi par finanšu instrumentu un mehānismu	Struktūrfondi	Dalībvalstis	2012–2014

	ieviešanu			
Iniciatīvas <i>Build-up skills</i> ceļvežu iekļaušana Eiropas Sociālā fonda finansējuma prioritāšu sarakstā 2014.–2020. gadam	Iniciatīvas <i>Build-up skills</i> ceļvežu īstenošana, izmantojot ESF finansējumu	Enerģētikas politika Reģionālā politika Nodarbinātības politika	Eiropas Komisija Dalībvalstis	2012–2013

Vidēja termiņa un ilgtermiņa darbības (2014.–2020. g.)

1. Labvēlīgu ieguldījumu nosacījumu veicināšana (atsauces paziņojuma 3.1.2. iedaļā)

Darbības	Rezultāts	Politiskais konteksts	Kompetence	Laikposms
Minimāla saskaņotība tehniskā līmenī attiecībā uz valsts atļauju piešķiršanas procesu Eiropas tīklu (<i>TEN</i>) pārrobežu posmos	ES vienotās tehniskās specifikācijas	Eiropas transporta tīkli	Eiropas Komisija	2014–2016
Tehnoloģisko nepilnību konstatēšana būvniecības vērtību ķēdē un uz to novērtēšanu vērsta rīcības plāna izstrāde	Konference un ieteikumi par inovācijas prioritātēm būvniecībā	Inovācijas politika	Eiropas Komisija	2013
Dalībvalstu un privātā sektora kopīgas saskaņotas iniciatīvas, kurās apvienotas pētniecības, inovācijas un iepirkuma, sertifikācijas, apdrošināšanas, starpreģionu u. c. kopas, lai paātrinātu jaunu zināšanu un tehnoloģiju ieviešanu tirgū ES un reģionālā līmenī.	Projekti	Apvārsnis 2020 <i>COSME</i> ES kohēzijas politikas fondi	Dalībvalstis	2014–2020

2. Cilvēkkapitāla bāzes uzlabošana būvniecības nozarē (atsauces paziņojuma 3.2.2. iedaļā)

Darbības	Rezultāts	Politiskais konteksts	Kompetence	Laikposms
ES Sociālā dialoga iniciatīvas, kas orientētas uz profesionālās izglītības un apmācības pielāgošanu nākotnes vajadzībām attiecībā uz kvalifikāciju un prasmēm darbam būvniecības nozarē, nosakot pamatprasības prasmēm konkrētās jomās un atvieglojot	Pētījums informācijas platformas izveidei	ES sociālais dialogs	Eiropas Komisija	2012–2014

kvalifikāciju savstarpējo atzīšanu				
ES nozaru padomes prasmju jautājumos izveide būvniecības nozarē, lai izstrādātu iniciatīvas tādās jomās kā ēku energoefektivitāte un resursefektivitāte, veselība un drošums, kvalitātes standarti, stažēšanās, sociālo partneru kopīga līdzekļu pārvaldība u. c.	ES nozaru padome prasmju jautājumos	ES sociālais dialogs	Eiropas Komisija	2013–2016
ES nozaru prasmju apvienība ilgtspējīgā būvniecībā	Partnerības pielāgotas mācību programmas vai profesionālās izglītības un apmācības (PIA) kvalifikācijas nodrošināšanai novatoriskos veidos	Jaunas iemaņas jaunām darbavietām	Eiropas Komisija	2013–2016
Tūlītēja rīcība, lai pieņemtu nesen ierosināto direktīvu par Direktīvas 96/71/EK attiecināšanu uz darbinieku norīkošanu	Jaunas ES direktīvas pieņemšana	Direktīva 96/71	Padome un Eiropas Parlaments	2012–2014
Partnerības tādu atbilstošu profesionālās izglītības un apmācības shēmu atbalstam valsts un reģionālā līmenī, kas atbilst pašreizējām un paredzamām vajadzībām būvniecības nozarē, jo īpaši IKT jomā	Mērķtiecīgas partnerības profesionālās izglītības un apmācības (PIA) jomā	Valstu PIA politika	Nozaru organizācijas	2013–2016
Kampaņas, kuru mērķis ir padarīt būvniecības nozari saistošāku talantīgiem speciālistiem	Informētības uzlabošanas kampaņas		Nozaru organizācijas	2012–2020

3. Resursefektivitātes, ekoloģisko raksturlielumu un uzņēmējdarbības iespēju uzlabošana (atsauces paziņojuma 3.3. iedaļā)

Darbības	Rezultāts	Politiskais konteksts	Kompetence	Laikposms
Ēku ekoloģisko raksturlielumu novērtēšanas metožu savstarpēja atzīšana ³⁰	ES shēma ēku ekoloģisko raksturlielumu novērtēšanai un ES tehniskās specifikācijas	ES resurs-efektivitātes politika un ES standartizācijas politika	Eiropas Komisija	2014–2016
Riska novērtēšanas metožu savstarpēja atzīšana, ņemot vērā ekoloģiskos raksturlielumus, jo īpaši ES standartizācijas pasākumu un apdrošināšanas shēmu kontekstā	ES tehniskās specifikācijas	ES standartizācijas politika	Eiropas Komisija	2014–2018
ES ēku dzīves cikla izmaksu noteikšanas (LCC) metodoloģija zaļajam publiskajam iepirkumam ³¹	ES norādījumi par dzīves cikla izmaksu noteikšanu publiskajā iepirkumā	Zaļais publiskais iepirkums	Eiropas Komisija	2014–2016
Zaļā publiskā iepirkuma (ZPI) plašāks izmantojums reģionālajā politikā nākamajā plānošanas periodā ³²	Ar būvniecību saistītu ZPI kritēriju turpmāka veicināšana ES	Reģionālā politika	Eiropas Komisija	2014–2020

³⁰ Darbība, kas jāpaplašina 2013. gada paziņojumā par ilgtspējīgām ēkām.

³¹ Darbība, kas jāpaplašina 2013. gada paziņojumā par ilgtspējīgām ēkām.

	finansētos projektos			
Novērtējums attiecībā uz šķēršļiem, ko rada valstu tiesību akti, kuri reglamentē atļauju piešķiršanu nozīmīgu būvniecības projektu īstenošanai	Ietekmes uz vidi novērtējuma direktīvas pārskatīšanas procesa praktiskie secinājumi Norādījumi par vides novērtējuma procedūru racionalizēšanu kopīgu interešu enerģētikas infrastruktūras projektos	Vides novērtējuma un valsts atļauju piešķiršanas procedūras	Eiropas Komisija	2013–2016
Saskaņoti noteikumi par būvizstrādājumu efektivitātes raksturlielumu deklarāciju attiecībā uz resursu ilgtspējīgu izmantojumu ³³	Saskaņoti ES noteikumi un atjaunināti saskaņoti ES standarti	ENTR/Būv-izstrādājumu regula	Eiropas Komisija	2013–2018
Dažādu būvniecības apakšnozaru darbības rezultātu novērtējums no konkurētspējas un ilgtspējīgas attīstības viedokļa valsts un reģionālā līmenī	Ziņojumi	Valstu būvniecības politika	Dalībvalstis	

³² Darbība, kas jāpaplašina 2013. gada paziņojumā par ilgtspējīgām ēkām.

³³ Darbība, kas jāpaplašina 2013. gada paziņojumā par ilgtspējīgām ēkām.

4. Būvniecības iekšējā tirgus nostiprināšana (atsauces paziņojuma 3.4. iedaļā)

Darbības	Rezultāts	Politiskais konteksts	Galvenā kompetence	Laikposms
ES tiesību aktu “atbilstības pārbaude” ar mērķi konstatēt pārlieku administratīvu slogu, tiesību normu pārklāšanos, nepilnības, neatbilstības un novecojušus pasākumus	Novērtējuma ziņojums un ieteikumi par ES tiesību aktiem	Lietpratīgs regulējums	Eiropas Komisija	2013–2015
Pārskats par Eirokodu ieviešanu dalībvalstīs un priekšlikumi par Eirokodu lietojuma pastiprināšanu publiskajā iepirkumā, kā arī citu instrumentu, piemēram, valsts riska novērtējumu un pārvaldības plānu, izmantojumu	Ziņojums par citiem būvprojektu pamatstandartiem un iespējamais standartizācijas mandāts	EK ieteikums par Eirokodiem 2003/887/EK	Eiropas Komisija	2013–2014
Tirgus uzraudzība attiecībā uz Eiropas tiesību aktu īstenošanu	Mazāk sūdzību no nozares	Regula 765/2008/EK	Dalībvalstis	

5. ES būvniecības uzņēmumu konkurētspējas veicināšana pasaules mērogā (atsauces paziņojuma 3.5. iedaļā)

Darbības	Rezultāts	Politiskais konteksts	Galvenā kompetence	Laikposms
Sarunas par tirdzniecības saistībām attiecībā uz pieeju trešo valstu komerciālajiem un iepirkumu tirgiem	Tirdzniecības nolīgumi, kas nodrošina būvizstrādājumu un būvniecības	ES tirdzniecības politika	Eiropas Komisija	Turpinās

	pakalpojumu piekļuvi tirgum			
Palielināt iespējas izmantot ES finanšu instrumentus, piem., no Eiropas Investīciju bankas, sniedzot atbalstu starpkontinentu savienojumiem	Konkrēta informācija par ES finanšu instrumentu izmantojumu	Piem., ES un Āfrikas partnerība transporta infrastruktūras jomā	Eiropas Komisija	2013–2016
Finansiāls atbalsts tehniskās palīdzības sniegšanai mazu specializētu būvuzņēmēju internacionalizācijai	Tehniskā palīdzība ES mazajiem būvuzņēmējiem	Paziņojums “Mazi uzņēmumi, liela pasaule”	Eiropas Komisija	2012–2015
Izveidot sadarbību ar Āfriku, Latīņameriku, Krieviju, valstīm, uz kurām attiecas kaimiņattiecību politika, saistībā ar ilgtspējīgu būvniecību publiskajā iepirkumā	Starptautisks forums	ES dialogs par ārlietām un regulatīviem jautājumiem	Eiropas Komisija	2013–2015
Nekavējoties rīkoties, lai pieņemtu nesen ierosināto regulu par trešo valstu preču un pakalpojumu piekļuvi ES publiskajam iepirkumam un par procedūrām, kas atbalsta sarunas par ES preču un pakalpojumu piekļuvi trešo valstu publiskā iepirkuma tirgiem	ES regulas pieņemšana	Priekšlikums regulai par savstarpīgumu attiecībā uz piekļuvi tirgum	Dalībvalstis	2012–2014